

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Timofti Vladimir

Judecători - Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena, Boico Victor,

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către avocatul Sandu Stela în numele inculpatului Olari Petru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2020, în cauza penală în privința lui

Olari Petru xxxx xxxx xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.02.2018 – 20.11.2019;

Instanța de apel: 16.12.2019 – 16.06.2020;

Instanța de recurs: 10.09.2020 – 09.02.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești din 20 noiembrie 2019, Olari Petru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.174 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 6 luni;

- art.171 alin.(2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Olari Petru i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 6 ani 6 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

A fost dispusă încasarea de la Olari Petru în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 4 044 lei.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a reținut că, potrivit rechizitoriului, inculpatul Olari Petru se învinuiește în aceia că, la 04 iunie 2017 aproximativ la ora 04.00, aflându-se la domiciliul său din s. xxxx, având intenția de a întreține un raport sexual și de ași satisface pofta sexuală, prin constrângere fizică și psihică a întreținut un raport sexual forțat cu xxxx a.n.xxxx, despre care știa cu certitudine că este minoră, cauzându-i dureri fizice.

Acțiunile lui Olari Petru au fost încadrate în baza art.171 alin.(2) lit. b) Cod penal - violul,

adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, cu bună știință asupra unui minor.

Tot el, Olari Petru, în perioada de timp din luna iulie 2016 - până la 04.06.2017, data și ora concretă nu a fost posibil să se stabilească, aflându-se în casa părintească din s. xxxx, cu scopul de a-și satisface pofta sexuală a săvârșit un raport sexual benevol cu minora xxxx despre care știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 16 ani, fără a-i cauza vătămări corporale.

Astfel OUP a încadrat acțiunile lui Olari Petru în baza art.174 alin.(1) Cod penal - violul, raportul sexual, altul decât violul comis cu o persoană care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.”

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia au declarat apeluri inculpatul Olari Petru și avocatul acestuia, Odobescu Ghenadie:

3.1. Inculpatul, a contestat sentința cu apel, în partea stabilirii pedepsei, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea prevederilor art.79 Cod penal.

În motivarea apelului a invocat dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale înfăptuită de către prima instanță, pe care o consideră prea aspră.

3.2. Avocatul Odobescu Ghenadie în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia în latura penală, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal. A respinge cerința procurorului privind încasarea de la Olari Petru a cheltuielilor judiciare.

În motivarea apelului a invocat dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale înfăptuită de către prima instanță, pe care o consideră prea aspră, instanța de judecată nu a apreciat dacă scopul pedepsei aplicate poate fi atins și fără executarea pedepsei cu închisoare. Instanța de judecată nu a ținut cont de condițiile expres prevăzute în lege la compartimentul individualizării pedepsei, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75, 90 Cod penal, greșit a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc numai prin izolarea acestuia, or, corectarea inculpatului este posibilă fără privarea acestuia de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2020, au fost admise apelurile declarate, casată total sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Olari Petru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.171 alin.(2) lit. b) Cod penal, prin aplicarea prevederilor art.79 alin.(1) Cod penal, la 4 ani închisoare;

- art.174 alin.(1) Cod penal, prin aplicarea prevederilor art.79 alin.(1) Cod penal, la 2 ani închisoare.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Olari Petru i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, prin aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal, prima parte a pedepsei – 2 ani 6 luni închisoare, se va executa în penitenciar, iar restul pedepsei – 2 ani 6 luni închisoare, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, pe un termen de probațiune de 3 ani.

A fost dispusă încasarea de la Olari Petru în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 4 044 lei.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că prima instanță contrar prevederilor art.394 și 385 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală nu a constatat dacă au avut

loc faptele de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul Olari Petru, chestiune obligatorie pe care trebuie să o soluționeze instanța de judecată la adoptarea sentinței.

Instanța de apel a constatat că, la 04 iunie 2017, aproximativ la ora 04.00, minorul Olari Petru aflându-se la domiciliul său din raionul xxxx, satul xxxx, având intenția de a întreține un raport sexual și de a-și satisface pofta sexuală, prin constrângere fizică și psihică a întreținut un raport sexual forțat cu xxxx, născută la xxxx, despre care știa cu certitudine că este minoră, cauzându-i astfel dureri fizice.

Tot el, Olari Petru, în perioada de timp din luna iulie 2016 - până la 04 iunie 2017, data și ora concretă nu a fost posibil de stabilit, aflându-se în casa părintească din raionul xxxx, satul xxxx, cu scopul de a-și satisface pofta sexuală a săvârșit un raport sexual benevol cu minora xxxx despre care știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 16 ani, fără a-i cauza vătămări corporale.

Prin urmare, instanța de apel a stabilit că deși inculpatul și-a recunoscut parțial vina, vinovăția acestuia de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.171 alin.(2) lit. b), art.174 alin.(1) Cod penal, este dovedită prin următoarele probe: declarațiile inculpatului, precum și prin probele acumulate pe parcursul urmăririi penale și administrate în ședința de judecată a instanței de apel și anume: plângerea lui Xxxx din 05.06.2017 (vol. I, f.d.5); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 14.06.2017 (vol. I, f.d.44-45); procesul-verbal de ridicare din 05.06.2017 (vol. I, f.d.59); procesul-verbal de examinare a obiectului din 25.12.2017 (vol. I, f.d.59 a); raportul de expertiză judiciară nr. 307 din 22.06.2017 (vol. I, f.d.63-64); raportul de expertiză judiciară nr. 198a-2017 din 18.12.2017 (vol. I, f.d.116-118); raportul de expertiză judiciară nr. 196a-2017 din 18.12.2017 (vol. I, f.d.121-124); caracteristica nr. 193 din august 2017 eliberată de directorul IP Gimnaziul „Simion Simion Cibotaru” minorei Xxxx (vol. I, f.d.31); caracteristica nr. 180 din 01.08.2017 eliberată de Primăria comunei xxxx, raionul xxxx minorului Olari Petru (vol. I, f.d.70); revendicare eliberată la 19.06.2017 prin care se confirmă că Olari Petru anterior nu a fost atras la răspundere penală (vol. I, f.d.76); procesul-verbal al ședinței de judecată din primă instanță din 12.08.2019 prin care se atestă faptul că partea vătămată Xxxx a depus cerere de examinare a cauzei penale în continuare, în lipsa sa (vol. II, f.d.2).

Referitor la învinuirea incriminată inculpatului Olari Petru în baza art.174 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a reținut că, analizând materialul probator al cauzei, se dovedește că inculpatul cunoștea vârsta minoră a părții vătămate Xxxx, că nu a atins vârsta de 16 ani, or, ei au făcut cunoștință anterior timpului săvârșirii infracțiunii, au comunicat și sau întâlnit, existând premise obiective de a vizualiza aspectului exterior și manierei de conduită. Inculpatul Olari Petru, fiind audiat a relatat că cu prietena sa Xxxx a întreținut rapoarte sexuale benevole, când se aflau la el acasă în s. xxxxx.

Întreținerea rapoartelor sexuale între inculpat și partea vătămată se confirmă prin declarațiile ambilor, prezentate în cursul procesului penal, inclusiv și în ședința de judecată.

Instanța de apel a punctat că inculpatul Olari Petru, cunoscând că partea vătămată Xxxx este minoră și nu a atins vârsta de 16 ani, profitând de imposibilitatea acesteia de a-și exprima voința din cauza vârstei fragede, intenționat a întreținut cu ultima mai multe rapoarte sexuale.

Referitor la învinuirea adusă inculpatului Olari Petru în baza art.171 alin.(2) lit. b) Cod penal, instanța a reținut că, din conținutul declarațiilor părții vătămate minore, preîntâmpinate de dare declarațiilor mincinoase, rezultă că xxxx a fost supusă constrângerii fizice și psihice de către inculpatul Olari Petru și anume acesta inițial i-a propus lui Xxxx să întrețină un raport sexual benevol, așa cum obișnuiau o perioadă de timp, iar când părinții lui Xxxx i-au mai interzis să se întâlnească cu Olari Petru și să aibă careva relații, Xxxx a refuzat să întrețină un raport sexual cu

Olari Petru, acesta la rândul lui profitând de faptul că minora Xxxx se află la el în casă, nu va striga după ajutor ca să nu fie auzită de mama lui Petru-Tamara Olari, care la fel era împotriva relațiilor acestora, a imobilizat-o, dezbrăcat-o de haine, s-a culcat peste ea, astfel toate acțiunile fiind îndreptate spre satisfacerea poftelor sexuale.

Instanța de apel a menționat că, declarațiile părții vătămate minore sunt veridice, consecutive și reflectă adevărul, aceste declarații coroborează cu probele prezentate în sprijinul învinuirii, menționate supra.

În acest context, instanța de apel a respins argumentele inculpatului, precum că nu a aplicat forța fizică și psihică față de partea vătămată, or, conform depozițiilor ultimului prezentate în ședința de judecată în apel în coroborare cu raportul de expertiză judiciară nr.307 din 22.06.2017 și raportul de expertiză judiciară nr.196a-2017 din 18.12.2017, rezultă cu certitudinea aplicarea forței fizice și psihice asupra părții vătămate Xxxx.

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a reținut prevederile art.art.7, 61, 75, 79, 84, 90¹ Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei lui precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Instanța de apel a reținut că inculpatul Olari Petru era minor la momentul comiterii infracțiunilor, iar prezența minoratului, prin prisma prevederilor art.79 alin.(1) Cod penal, reprezintă o circumstanță excepțională a cauzei, care urmează a fi luată în considerație, în mod obligatoriu, la aplicarea pedepsei penale.

Astfel, instanța de apel, ținând cont de prevederile art.75 Cod penal ce se referă la criteriile de individualizare a pedepsei penale, a considerat posibilă aplicarea în privința inculpatului a dispozițiilor art.90¹ Cod penal, suspendând parțial executarea pedepsei aplicate inculpatului, fapt pentru care, instanța de apel a considerat necesar de aplicat prevederile art.art.84 alin.(1) și 90¹ Cod penal, astfel încât prima parte a pedepsei cu închisoare, pentru cumul de infracțiuni, urmează a fi executată real, iar restul pedepsei se va suspenda condiționat pe termenul de probațiune.

Referitor la solicitarea apărării privind respingerea încasării din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 4 044 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, suportate de stat la efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.307 din 22.06.2017, raportului de expertiză judiciară nr.198a-2017 din 18.12.2017, raportului de expertiză judiciară nr.196a-2017 din 18.12.2017, instanța de apel a apreciat-o ca fiind nefondată, din motiv că conform art.143 alin.(2) Cod de procedură penală, potrivit căruia „Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”, a fost abrogat prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018. Or, din probatoriul cauzei, s-a constatat că la efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.307 din 22.06.2017, raportului de expertiză judiciară nr.198a-2017 din 18.12.2017, raportului de expertiză judiciară nr.196a-2017 din 18.12.2017, statul a suportat cheltuieli în mărime de 4 044 lei.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel procurorul și avocatul Sandu Stela în numele inculpatului, au declarat recursuri ordinare:

5.1. Procurorul, invocând temeiurile de drept prevăzute în art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei instanței de apel în latura stabilirii pedepsei, cu excluderea aplicării art.90¹ Cod penal.

În argumentarea recursului menționează, că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului, astfel încât s-a aplicat

o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

Consideră acuzatorul de stat, că instanța de apel a ignorat prevederile art.75 Cod penal, și astfel, s-a limitat doar la expunerea prevederilor art.art.7, 16, 61, 75, 76, 79 alin.(1) Cod penal. Totodată, nu a luat în considerație și gravitatea infracțiunilor săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor grave prin prisma prevederilor art.16 Cod penal, și astfel, incorect a ajuns la concluzia privind aplicarea art.90¹ Cod penal.

5.2. Avocatul Sandu Stela în numele inculpatului, fără a invoca vreun temei pentru recurs din cele prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, contestă hotărârile instanțelor de fond cu recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acestora, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie aplicată o pedeapsă mai blândă inculpatului Olari Petru, cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, dat fiind faptul că pedeapsa aplicată de instanțele de fond este prea aspră.

În argumentarea recursului menționează, că pedeapsa aplicată inculpatului este prea aspră, deoarece instanțele de fond nu au luat în considerație motivul și scopul celor săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și condițiile de viață ale familiei acestuia, astfel considerând că inculpatului i-a fost aplicată o pedeapsă inechitabilă.

Sușține că, instanțele de fond nu au acordat deplină eficiență principiilor de aplicare a pedepsei, prevăzute de art.61 Cod penal, iar la aplicarea pedepsei nu au ținut cont de faptul că, inculpatul parțial a recunoscut vina, era minor la momentul comiterii infracțiunilor, circumstanțe care constituie temei pentru aplicarea unei pedepse mai blânde.

6. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat de către avocatul Sandu Stela în numele inculpatului urmează a fi respins, iar cel declarat de către procuror urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.424 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Conform art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

6.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Sandu Stela în numele inculpatului, Colegiul penal lărgit reține următoarele.

Așadar, începând cu expunerea argumentelor privitor la soluția de inadmisibilitate a recursului ordinar declarat de partea apărării, se reține că potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Din textul recursului declarat, Colegiul penal lărgit constată că de către recurent nu a fost indicat nici unul din temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, însă reieșind din esența argumentelor invocate, se atestă că titularul cererii de recurs invocă dezacordul cu privire la individualizarea pedepsei penale aplicate inculpatului Olari Petru, motiv

care se subscrie temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul, când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

În susținerea acestei concluzii, examinând motivul invocat în recursul ordinar, Colegiul penal constată că prin aceasta se expune o opinie critică asupra modalității de individualizare a pedepsei, precum și cele ce țin de executarea acesteia.

Așadar, verificând materialele cauzei, instanța de recurs stabilește că argumentele recursului invocate în această parte de partea apărării, se întemeiază pe oportunitatea aplicării în privința inculpatului unei pedepse mai blânde, cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

În acest context, Colegiul penal lărgit reține, că potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune. Lexemul „poate”, doar oferă posibilitatea însă nu și nu obligația instanței de judecată, de a aplica prevederile acestei norme.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Cu referire la cerința apărării ca inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, Colegiul penal lărgit atestă că acest argument al recurentului este neîntemeiat, deoarece infracțiunile prevăzute de art.171 alin.(2) lit. b) și art.174 alin.(1) Cod penal, potrivit art.16 alin.(4) Cod penal, fac parte din categoria infracțiunilor grave, deși inculpatul nu figurează la evidența medicului narcolog și nu se află la evidența medicului psihiatru și a avut un comportament adecvat în ședința de judecată, realizarea scopului pedepsei penale prevăzut la art.61 Cod penal, în privința inculpatului poate fi realizat doar prin executarea reală a pedepsei cu închisoare, or, chestiunea de

individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Instanța de recurs ordinar reține că, solicitarea părții apărării privind aplicarea unei pedepse mai blânde în privința inculpatului, cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, este neîntemeiată, doar faptul că inculpatul nu este de acord cu pedeapsa stabilită, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca temei pentru aplicarea în privința lui Olari Petru a unei pedepse mai blânde.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că recursul ordinar declarat de către avocatul Sandu Stela în numele inculpatului, urmează a fi respins, ca inadmisibil.

6.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de către procuror, Colegiul penal lărgit reține următoarele.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu pronunțarea unei noi hotărâri, în cazul în care nu se agravează situația condamnatului.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal lărgit menționează că declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

De asemenea, se reține că potrivit prevederilor art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Totodată, potrivit art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelurilor, precum și motivele adoptării soluției respective.

În recursul declarat de procuror, se invocă temeiul stipulat în pct. 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul aplicării pedepselor individualizate contrar prevederilor legale.

Din conținutul recursului declarat rezultă că, procurorul critică decizia instanței de apel privitor la aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art.90¹ Cod penal, din considerentul că concluziile instanței de apel în această parte sunt greșite, deoarece în speță sunt prezente circumstanțe care denotă iraționalitatea dispunerii suspendării parțiale a executării pedepsei cu închisoare.

Analizând decizia instanței de apel sub aspectul menționat, în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că, soluția instanței de apel în partea stabilirii modului de executare a pedepsei este neîntemeiată.

În continuarea concluziilor sale, instanța de recurs notează faptul că prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care sunt obligate să se conducă instanțele de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Instanțelor de judecată, legea penală le acordă o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării pedepsei penale, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținând cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În prezenta cauză, sancțiunea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(2) lit. b) Cod penal, prevede pedeapsa cu închisoare de la 5 ani la 12 ani și sancțiunea infracțiunii prevăzute de art.174 alin.(1) Cod penal, prevede pedeapsa cu închisoare de la 3 ani la 7 ani, care conform art.16 alin.(4) Cod penal, se consideră ca infracțiuni grave.

La capitolul stabilirii tipului pedepsei inculpatului, instanța de apel a menționat că a ținut cont de personalitatea inculpatului, gravitatea faptelor comise, stabilindu-i pedeapsa prin aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal, și anume, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, prin aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal, prima parte a pedepsei – 2 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar, iar restul pedepsei – 2 ani 6 luni închisoare, cu suspendarea executării pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel nu a motivat complet și obiectiv soluția de individualizare a executării pedepsei, ajungând la o concluzie eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art.90¹ Cod penal, întrucât în speță instanța de apel nu a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului.

Așadar, instanța de recurs notează că, aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal, adică suspendarea parțială a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora.

În cadrul instituției suspendării parțiale a executării pedepsei instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea parțială este o măsură de individualizare a executării pedepsei stabilită de către instanțele de judecată prin hotărâre de condamnare de a suspenda parțial pe o perioadă anumită executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile pentru acordarea suspendării parțiale a executării pedepsei prevăzute de art.90¹ Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar.

La rândul său, Colegiul penal lărgit constată că la individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului în prezenta speță, instanța de apel nu a indicat motive clare ce au stat la baza concluziilor privind posibilitatea aplicării prevederilor art.90¹ Cod penal în raport cu personalitatea inculpatului ce a comis infracțiuni grave cu intenție.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel la analizarea condițiilor privind aplicarea art.90¹ Cod penal, insuficient a abordat personalitatea inculpatului Olari Petru, ce reprezintă condiția esențială care urma a sta la originea concluziilor privind iraționalitatea executării reale a pedepsei cu închisoare.

Instanța de recurs, în speța dată, găsește întemeiate argumentele recursului declarat de procuror și constată că concluzia instanței de apel, precum că scopul legii penale poate fi atins și fără să execute întreaga pedeapsă cu închisoare este eronată, din care considerente urmând a fi exclusă aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal față de inculpatul Olari Petru, nefiind constatat faptul că prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului.

Colegiul penal lărgit menționează că, în speță, sunt respectate prevederile art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, privitor la neagravarea situației condamnatului, întrucât excluderea aplicării prevederilor art.90¹ Cod penal la etapa judecării recursului ordinar, se referă la modul de executare a pedepsei și nu însăși la pedeapsa aplicată de instanța de apel.

Excluderea aplicării prevederilor art.90¹ Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art. 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, care stipulează că judecând recursul, instanța admite recursul, casează hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului, nu poate fi considerată o agravare a situației acestuia, deoarece ca agravare a situației condamnatului se înțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt aliniat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicarea unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuată, situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a învinuirii, care afectează dreptul inculpatului la apărare.

În această situație, reieșind din cele relevate Colegiul penal lărgit statuează asupra faptului că, în cauza supusă judecării, la etapa examinării apelului instanța a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală și a individualizat eronat modul de executare a pedepsei stabilite inculpatului Olari Petru.

În temeiul celor constatate, Colegiul penal lărgit conchide că, recursul declarat de procuror urmează a fi admis, casată parțial decizia instanței de apel în partea modului de executare a pedepsei stabilite inculpatului Olari Petru, cu excluderea aplicării prevederilor art.90¹ Cod penal.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către avocatul Sandu Stela în numele inculpatului Olari Petru.

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2020, în cauza penală în privința lui *Olari Petru xxxx*, în partea modului de executare a pedepsei, cu rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care se exclude aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal.

Olari Petru xxxx se consideră condamnat în baza art.171 alin.(2) lit. b) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.79 Cod penal, la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și în temeiul art.174 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.79 Cod penal, la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani.

În baza art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui *Olari Petru xxxx* i se stabilește pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare a pedepsei cu închisoare stabilit inculpatului urmează a fi calculat din data pronunțării prezentei decizii, 09 februarie 2021, cu includerea în acest termen a duratei aflării lui *Olari Petru xxxx* în stare de arest din 20 noiembrie 2019 până la 09 februarie 2021.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 25 martie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor